

למד שקום

ב"ש	ח"א	ת"א	י-ם	
7:19	7:22	7:19	7:00	כניסה:
8:18	8:22	8:21	8:18	יציאה:
			9:04	ר"ת:

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

דבר ה'

מאמר השבועי באתר "על"י המקובל רבי בנימין שמואל'ל שטיינ"א

מה נשאר לנו מחג השבועות?

הלומד תורה שכינה כנגדו

ובשעה שהאדם עוסק בתורה, צריך הוא ללמוד בחשק גדול ולשתף את הקב"ה בלימודו - ללמוד עם השכינה הקדושה בקדושה. כי כאשר יחשוב שהשכינה כנגדו, או אז יהיה לו כח להתגבר על העצלות והחולשה. ובזה פירשו את מאמר המשנה (אבות פ"ג משנה ה): כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו. פירוש, אם שוכח את ה"אחד" שהוא הקב"ה, ממשנתו - מלימודו, כלומר, אפילו שהוא עוסק בתורה אך אינו משים לבו שהשכינה כנגדו, הרי זה מתחייב בנפשו.

וכן אמרו (חגיגה טו): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. כי אפילו למד מאה פעמים, אין זה נחשב לכלום, אם אינו לומד עם הקב"ה הנקרא 'אחד'.

ללמוד במסירות נפש

וידוע, כי בזמן קבלת התורה פרחו נשמתן של ישראל, והקב"ה הוריד טל של תחיה והיה מחיה אותם. ויש להבין, מדוע לא נתן להם מתחילה את הכח לעמוד בזה? ומדוע היו צריכים למות ורק אח"כ לחיות אותם? אלא בא ללמדנו, כי האדם צריך לשקוד בתורה וללמוד, ולמסור עצמו על כך עד שיעור שתפרח נשמתו, ויאמין בכל לב שאם מגיע לו חיים - הקב"ה יחיה אותו שוב. וענין זה של מסירות נפש - למדנו מרות המואביה. שכן ערפה, אע"פ שרצתה להידבק בעם ישראל, מכל מקום לא מסרה את נפשה על כך, ולכן יצא ממנה גלית הרשע. לעומתה רות אחותה, שעשתה מסירות נפש ועזבה את כל תענוגי בית אביה - מלך מואב, ודבקה בנעמי ובעם ישראל, זכתה להביא לעולם את דוד המלך אשר ממנו עתיד לצאת משיח צדקנו. נלמד ממנה גם אנו, כיצד למסור את עצמנו על התורה בכל הכוח גם כשיש קשיים, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה.

ומהו לימוד התורה במסירות נפש? מספרים, שכאשר האחים הגאונים רבי שמעלקא מניקלשבורג ואחיו רבי פינחס בעל ההפלאה למדו בחברותא, סדר זמן לימודם היה עד שכלו כוחותיהם ואז נרדמו, ומיד כשקמו חזרו ללימודם. פעם אחת, אחרי הרבה שעות שלמדו בלא הפסק והגיעו עד לאפיסת כוחות, התאמץ וקם רבי פינחס להביא ספר מארון הספרים, וכשהתמהמה ולא חזר אחרי זמן מה, דאג לו אחיו וקם לראות היכן הוא נמצא, ולהפתעתו ראהו שוכב על הרצפה כשידו מתחת לראשו ומין כרית וישן שינה עמוקה מאפיסת כוחותיו. צעק עליו

זה עתה, בחג השבועות, למדנו כיצד משה רבנו עלה למרום, והתווכח עם המלאכים, ובין דבריו אמר להם: כתוב בתורה לא תרצח לא תנאף וכו', כלום יצר הרע יש בכם? הראנו לדעת, כי התורה לא ניתנה למלאכים הרוצים להשתעשע בה, אלא רק לבני האדם שיש להם מלחמה עם יצרם הרע, ועל כן אמר להם משה: אם לכם המלאכים אין יצר הרע - אות הוא, כי לא ראוייה התורה להינתן לכם.

ואם כל ייעודה של התורה הוא רק בעבורנו, כמה הדבר מחייב אותנו ללמוד תורה גם כאשר היצר מפתה אותנו שלא נלמד, וממציא לנו כל מיני תירוצים ופיתוים בכדי לבטלנו מן הלימוד, כי תפקידנו הוא להתגבר על הכל וללמוד בכל מצב, שכן זו היא מעלת האדם על המלאכים.

הדרך לעשירות

הנה כעת אנו נכנסים אל תוך חדשי הקיץ, אשר בהם הלילות קצרים והחום גדול מאוד, ונופלת על האדם חולשה ועייפות, והיצר הרע מראה לאדם כמה קשה לו ללמוד, ועל כן צריכים אנחנו להתחזק וללמוד בחשק בלא להתעצל.

וכבר אמרו חז"ל (אבות פ"ד משנה ט) "כל המקיים את התורה מעוני - סופו לקיימה מעושר". כלומר, המקיים את התורה מעוני, כאשר יש לו עינויים ומניעות - ובכל זאת לומד תורה, סופו לקיימה מעושר - בלי מניעות ובלי בעיות וייסורים.

וכן אומר הזוהר הקדוש (ח"א הקדמה ד; יא, קו; ועוד): בעי בר נש לאשתדל באורייתא יממא וליליא [תרגום: צריך האדם לעסוק בתורה ביום ובלילה]. אינו אומר 'ללמוד' [ל-מילף], אלא 'להשתדל', וניתן לבאר גם, כי עליו להיאבק עם היצר הרע, כי אין החכמה ללמוד רק כאשר יש לו חשק גדול לתורה, וכאשר הוא מרגיש שמח בלימוד, רק אז משתעשע הוא בתורה, ואילו כאשר אין לו חשק, עוזב ח"ו את התורה ואינו לומד. אלא צריך להיאבק עם היצר הרע, וללמוד תמיד למרות כל המניעות.

ומוסיף הזוהר הקדוש ואומר, כי מי שזוהר בזה, זוכה לחיים עושר וכבוד, בעולם הזה ובעולם הבא. גם יזכה שהמלאך מט"ט' ילווה אותו בלילה לעולמות העליונים, ויעלה את נשמתו לפני הקב"ה, ואומר לפניו: נשמה זו עסקה היום בתורה הקדושה! והמלאכים באותה שעה שותקים מלומר שירה, והקב"ה מברך את אותה הנשמה.

אחיו רבי שמעלקא: רבי פינחס אחי! הלא אם היה לך כח להרים את ידך מעל לראשך, יכולת עדין עוד ללמוד!

אליהו הנביא והצייד

ואל יאמר אדם, כי אין לו חלק ח"ו בלימוד התורה, משום שלא הורגל בה בעודו צעיר, כי התורה שייכת לכל אחד ואחד. וכפי שמספר המדרש (ילקוט שמעוני נצבים רמז תתק"מ), אודות אליהו הנביא שפגש פעם בצייד המבלה ימיו בטוויית חבלים מפשתן, באריגת רשתות, חפירת שוחות והטמנת מלכודות, ואת הלילה במארבים ובהמתנה לחיות. איש פשוט, תם וישר, הנהנה מיגיע כפיו. ופנה אליו בשאלה מפתיעה: מדוע אינך לומד תורה? נשמע מוזר. כך חשב גם הצייד. הוא - ולימוד תורה! התורה הרי ניתנה לרבנים, ואילו הוא אדם פשוט - מתפלל, מניח תפילין, שומר שבת, כשרות, טהרה. מה עוד רוצים ממנו?

אך אליהו הנביא אינו מרפה: מדוע אינך לומד תורה? "בינה לא ניתנה לי מן השמים", משיב האיש. ללמוד תורה זה להתפלל, להקשות, לתרץ. אין לי ראש לזה. הוא לא צדק, כמובן. ללמוד תורה זה גם להשתתף בשיעורי תורה, לדעת עוד מדרש, עוד פסוק, עוד משנה. כל ידיעה היא אוצר, אבל כל זה בזמננו, כאשר יש שיעורי תורה לרוב, וספרים בכל רמה, וקבצי שמע. בזמנם, התורה שבעל פה נלמדה ממש בעל פה, שינונה והעמיקו בה. והוא - לא בנוי לזה. כישרון - אין לו, זיכרון - גם לא. שאל אותו אליהו הנביא: ומי לימד אותך לטוות חוטים ולארוג רשתות? מי לימד אותך את אורחות חיייהם של החיות, על פיהם אתה מכין את המארבים? מי לימד אותך לחפור שוחות ולהטמין מלכודות? מי לימד אותך להסוות אותן באמנות?

אה, זה... בינה ניתנה לי לכך מן השמים. אמר לו אליהו הנביא: ישמעו אזניך מה שפיך מדבר! לעסוק בצרכי הפרנסה - ניתנה לך דעה, אבל לעסוק בעסקי הנשמה - לא ניתנה לך דעה! להשיג את צרכי העולם הזה, הבלים ונפסדים, עזרו לך, ולהשיג את נצחיות חיי העולם הבא - לא יעזרו לך! ולכן עתה בימים הללו, צריכים אנחנו כח גדול ללמוד בחשק ולהתגבר על המכשולים, ולא ללכת אחר המותרות. וכמו שאמרו רז"ל (הובא בתוספות כתובות קד. ד"ה לא נהניתי): עד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה בתוך מעיו, יתפלל שלא יכנסו בו תאוות ומותרות. שבת שלום ומבורך.

מצות וידוי לפני מיתה

"וְהִתְדוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ" (ה, ז)

ואשמה הנפש היא והתודו, רבי נתן אומר זה בנה אב לכל המתים שטעונים וידוי (ספרי).

א. מי שחלה והוא מסוכן למות חס ושלום, אף על פי שעדיין צריך להתפלל לרפואתו בשעה זו דאפילו חרב חדה מונחת אל ימנע עצמו מן הרחמים, מכל מקום ראוי ונכון שיעמוד לידו אחד מקרוביו ויעשה עמו וידוי, שהרי כל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. ולא יאמרו לו זאת בפני עם הארץ או נשים או קטנים שמה יבכו וישברו את לבו (שו"ע י"ד שלח, א).

ב. סדר הוידוי. תחילה יאמר נוסח זה: מודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי שרפואתי בידך ומיתתי בידך יהי רצון מלפניך שתרפאני רפואה שלמה ואם אמות תהא מיתתי כפרה על כל עוונות וחטאים ופשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך, ותן חלקי בגן עדן, וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים (שם ס"ב). ואחר מכן ראוי שיתודה החולה בפרוטרוט באחד מסדרי הוידוים הארוכים, ואם יודע בנפשו שחטא בדברים מסויימים יתודה בפיו בשברון לב.

ג. אם אין החולה יכול להתוודות בפיו יתודה בלבו (שם ס"א). וטוב שבנו או החכם שעומד שם יאמר: הריני שליח של החולה השוכב כאן ופי כפיו וליבי כליבו לכל מה שאומה.

ד. שכיב מרע שנטה למות ביום שבת קודש יאמרו עמו מזמור שיר ליום השבת, אנא בכח, פיוט אדון עולם, עלינו לשבח ועל כן נקוה לך ובודאי שגם י"ג עיקרים ואין כאלקינו וכל מה שאינו וידוי יכולים לומר עמו. ונראה שאם מבקש להתוודות שיתוודו עמו (אחרונים).

ה. מנהגן של ישראל לאסוף עשרה אנשים שיהיו עם החולה בעת שנראה קרוב ליציאת נשמה (מעבר יבק פרק יט), אומנם מתי שנראה שקרבה עת יציאת הנשמה ועדיין לא אמרו וידוי וקבלת עול מלכות שמים וכו' לא יאבדו הזמן לאסוף עשרה אלא יעשו את העיקר של אמירת וידוי וכו'.

מצות ברכת כהנים

"דַּבֵּר אֶל אֶהְרֵן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר פֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם" (ו, כג)

מצות עשה לברך כהן את ישראל שנאמר כה תברכו את בני ישראל, וישראל העומדים פנים כנגד פני הכהנים בשתיקה ומכוונים ליבם לקבל ברכתם כדבר ה' הם נמי בכלל המצוה (ספר חרדים פ"ב אות ח).

א. צריך כהן לברך את העם באהבה, וח"ו כהן שהציבור שונאים אותו, או הוא שונא את הציבור הרי זה סכנה לאותו כהן אם ישא כפיו (עט"ז סק"ח, מג"א סק"ה). ואם אינו יכול לכופו עצמו ולהוציא השנאה מלבו יצא מבית הכנסת קודם רצה (משנ"ב).

ב. אין מברכין ברכת כהנים אלא מעומד (שו"ע קכח, יד) וכהן תשוש שאינו יכול לעמוד או חולה בכסא גלגלים וכדומה אינו רשאי לישא כפיו (הלכה ברורה נז).

ג. בשעת ברכת כהנים צריכים העם לכוין לברכה ולא יאמרו שום פסוק, וכל שכן שלא יסיחו בדברי חולין (שם סכ"ו).

ד. בשעת ברכת כהנים נוהגים שלא להסתכל על ידי הכהנים כלל ואפילו בראיה בעלמא שלא בהתבוננות (אחרונים).

הצדקה נשמרת לאדם

"וְאִישׁ אֶת קִדְשׁוֹ לֹא יְהִי אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לֹא יִהְיֶה" (ה, י)

כתב בספר 'מעיינה של תורה' בשם ספר 'בינה לעיתים', שהנה יש אנשים הסבורים כי הכספים שיש באוצרותיהם - שלהם הוא. ומה שהם נותנים כספים לכל מיני עניינים שבקדושה ולמצוות - כבר איננו שלהם.

אמנם נהפוך הוא, כי אותם הכספים שנותנים לענייני קדושה - זהו הכסף האמיתי השייך להם, כי רק הוא נשאר להם ומגן עליהם. ואילו שאר הכספים - אינם נחשבים שלהם, שהרי האדם משאיר אחריו את כל רכושו בעולם הזה. וזהו שאמר הכתוב: "ואיש את קדשיו" - אדם שנותן את כספו למטרות קדושות, וכן: "איש אשר יתן לכהן" - אדם שנותן מכספו לכהנים, לתלמידי חכמים, "לו יהיה" - דווקא הכספים הללו נזקפים לזכותו, ואלו יהיו שלו גם לעתיד לבוא.

היניצל מניסיון העושר

"יִבְרַךְ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ" (ו, כד)

איתא במדרש רבה (נשא, פ"א ס"ה) "יברכה ה'" - בממון, "וישמרך" - מן המזיקין. ביאור על דברי חז"ל אלו, כתב בספר "טיול בפרדס" (על אגרת הטיוול, חלק הרמז אות ע-עשיר): המלאך של הסטרא אחרא נקרא ס"מ, שהוא בגימטריא מאה, ושם אשתו ("ילילית") - בגימטריא ארבע מאות שמונים. וצרוף שני השמות, עולה למנין חמש מאות ושמונים, כמנין "עשיר".

לכן אמרו חז"ל (אלשיך ויקרא פכ"ה) שניסיון העושר גדול יותר מניסיון העוני, כי עד כמה שניסיון העוני מעביר את האדם על דעתו ועל דעת קונו - העושר מביא על האדם ניסיונות קשים יותר, עד כדי כך, שהס"מ ואשתו רמוזים בו. וזהו שאומר הפסוק: "יברכה ה'" - בממון. "וישמרך" - מן המזיקין, היינו הס"מ ונוקבא דליה.

האחדות מביאה להשראת השכינה

"וַיָּבִיאוּ אֶת קַרְבָּנֵם לִפְנֵי ה' שֵׁשׁ עֶגְלֹת צֶבַע וְשְׁנֵי עֶשְׂרֵי בָקָר עֲגֹלָה עַל שְׁנֵי הַנְּשָׂאִים וְשׂוֹר לְאֶחָד וַיִּקְרְבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן" (ז, ג)

נהג, בפרשתנו מסופר אודות מתנות נשיאי השבטים ביום חנוכת המזבח. וכל אחד הביא את קרבנו - קערת כסף, מזרק כסף, כף זהב מלאה קטורת. קרבנות לעולה, לחטאת ולשלמים.

אך בתחילת הענין נאמר: "ויביאו את קרבנם לפני ה'", שש עגלות צב [עגלות מחופות], ושני עשר בקר - עגלה על שני הנשיאים, ושור לאחד. עגלות אלו ניתנו ללוויים, לשאת בהם את משא המשכן.

ולמדים אנו לימוד מאלף: הקרבן, עבודת ה' שלהם, פרטי היה, כל אחד וקרבתו. אבל ה"עגלה", הנשיאה בעול, משותפת הייתה: "עגלה על שני הנשיאים" משותפת - מתוך ייחודיות: "שור - לאחד", כל נשיא הביא שור, וכל שני שוורים נשאו עגלה משותפת. ומה בא הדבר ללמדנו? שכל שבט וייחודו, כל שבט ומסורתו ועבודתו, אבל עם זאת - "יחד שבטי ישראל". הנשיאים נועדים יחדיו, נושאים בעול בתחושת אחריות לכלל כולו, בשיתוף ובאחוה. שהרי לכולם כיוון אחד, ולכולם מטרה אחת: כולם הולכים באור ה', בעקבות עמוד הענן ההולך לפני המחנה.

ובשיתוף זה, שורה בהם השכינה. וכדברי רבנו הספורנו וז"ל: "עגלה על שני הנשיאים", לאות אחווה ביניהם, אשר על ידה יהיו ראויים שתשרה שכינה ביניהם. כאמרו (דברים לג, ה): "ויהי בישראל מלך (הוא השראת השכינה) - בהתאסף ראשי עם" ובהיפוכו (הושע י, ב): "חלק לבם - עתה יאשמו".

נכון הדבר במישור הכללי, ונכון שבעתיים במישור המשפחתי. כל אחד מבני הזוג וייחודו - אבל יחד מושכים הם בעול, יחד נושאים הם את כלי המשכן, ואז - השכינה ביניהם (מעייני השבוע).

סגולה לשבועות לפרנסה

עם סגולה
סגולות מועילות במקורות מוסמכים

לתהו ובוהו על כן מגיע לישראל העולם הזה כדין מציל מזוטו של ים ומשלוליתו של נהר שהרי זה שלו" (שער יששכר, מאמר חג הבוכרים).

כיון שהעולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקרא ראשית. ובעת מתן תורה עמודי שמים ירופפון אם לא יקבלו ישראל את התורה יהפך העולם

חג שבועות זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומזוני אמרתי כי אז בחג השבועות זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומזוני

ש א ל ה :
ב י ק ש ת י

מאדם שלא

הכרתי אותו הלוואה

הוא הלווה לי בעין טובה, מאז

אני נוהג להקדים לו שלום בכל

פעם שאני פוגש אותו, העירו לי שיש איסור בדבר

האם זה נכון?

תשובה: בשעה שעדיין ההלוואה קיימת יש

בזה איסור ריבית דברים, אבל אחרי שפרע את

ההלוואה יכול להקדים לו שלום (שו"ע סי' קס ס"א

ברכ"י סי' קסא בשם המהריק"ש).

שאלה: כתבתי ספר, וישנו תורם שמוכן לתת לי

הלוואה של סכום להוצאת כל הספר, האם מותר לי

לכתוב לו הקדשה בשער הספר על הלוואתו הנכבדה?

תשובה: אסור (דרכי תשובה סי' קס ס"ק פח, אגרות משה

י"ד ח"א סי' פ, יב"א י"ד ח"ד סי' ט).

שאלה: שכרתי צימר לשבת, וכשבאתי לצימר ראיתי

שאינן בחדרי הצימר מזוזות, האם אני יכול לחזור בי

ולשכור צימר אחר קרוב שיש בו מזוזות.

תשובה: יכול לחזור בו ולשכור צימר אחר, דהוי

מקח טעות, (כל שהבעלים אינו יכול לקבוע לו מזוזות

תיכף) ואינו חייב בתשלום השכירות של הצימר,

והבעלים חייב להחזיר לו את המקדמה (שו"ת שמרו

משפט ח"ד סי' פט ע"ש).

חכם ששון לוי - ט"ז סיון

רבנו זצ"ל נולד בחודש אלול תרע"א [1911], לאביו רבי משה לוי ואמו מרת לאה, בכפר כפרי ליד העיר בגדד שבצ'ר. בטרם הגיעו לשנת העשרים, קבל רבנו סמיכת חכמים "יורה יורה", מגדולי רבני בגדד, שקילסוהו בהערכה - את חריפותו בקיאיותו המדהימה בש"ס ופוסקים.

עלייתו ארצה

היתה בשנת העשרים ואחת. ורבו הגדול הגה"צ רבי צדקה חוצין זצ"ל, בקש מתלמידו הגה"צ רבי סלמאן מוצפי זצ"ל, שסייע לו בשידוך, ואכן סייע לו בשידוך, את מרת רחל למשפחת "דורי" המפורסמת.

כל עצמותי תאמרנה

זכורני כשנכסתי לישיבת פורת יוסף זכיתי לראות את חכם ששון עומד כמלאך ה' באיזה פינה ומרך ברכת אשר יצר וכשהיה מזכיר שם ה' היה כל גופו רועד ממש והיה שם יד ימין על השמאל ועומד באימה ויראה והיה מברך בכוונה שלמה ובחשק גדול פלא פלאות וכך היה.

שאל יחין שמאל

מספר רב העיר פרדס חנה, הגאון רבי דוד צדקה שליט"א: היה זה בעת מלחמת השחרור, באותה תקופה חוייבו הכל להתגייס לצבא, ואף חכם ששון נמנה בין המגויסים.

במהלך האימונים למסדרים, הורה המפקד על אימון טקסיות לאירועים וכדומה, וכך נתבקשו כולם לערוך ברגליהם את המצעד המוכר: "שמאל ימין שמאל". תיכף הזדעק חכם ששון מזועזע: "איך אתם מתחילים בשמאל ומסיימים בשמאל, הרי שמאל זה דינים!" לא הבינו הסובבים את כוונתו והביטו בו בפליאה, וגם לשאלת המפקד על כוונתו, חזר חכם ששון על דבריו בצער ניכר: "איך אתם מצווים לעשות דבר כזה: שמאל ימין שמאל, זה דנים..."

המפקד שלא הבין את כוונת הצדיק, החליט לאלתר לשחררו מהצבא. הוא הבין שעומד לפניו אדם גדול שאין מקומו בצבא. לבו הטהור של הצדיק לא יכל לסבול דברים מעין אלה הנוגדים את כללי התורה והחסידות.

שאלה: מסופק אם עברו שש שעות מזמן שאכל מאכל בשרי האם יכול לאכול מאכל חלב.

תשובה: רשאי להקל ולאכול מאכלי חלב דספק דרבנן לקולא (ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג עמ' שפ).

שאלה: האם מותר לחמם יחד דגים ובשר בתנור אחד שהוא סגור או שמה יש לחוש משום סכנה?

תשובה: אם התנור פתוח מותר לכתחילה לחמם ביחד ואולם כאשר התנור סגור מותר ויש שכתבו להחמיר בזה (ילק"י א"ח ח"ג עמ' שיד, מעיין אומר ח"ד פ"א סל"א).

שאלה: עלים של בצל ירוק האם יש בהם משום סכנה שעבר עליהם לילה כמו בבצל וביצה?

תשובה: יש להקל בבצל ירוק שאינו בכלל האיסור (בית הלל עמ' תה).

שאלה: יש לי חנות ספרים, והרבה פעמים נמצאים אצלי חפצים שאין בהם סימן האם מותר לי לקחתם לעצמי?

תשובה: אם מצאת אותם בדרך נפילה ולא בדרך הנחה שיש לתלות שיבואו הבעלים לקחתם, ועבר כמה זמן שודאי נתיימשו הבעלים, והגבהת לאחר יאוש, תוכל לקחתם לעצמך (שו"ע ח"מ סי' רס"ט, שו"ת צ"ץ אליעזר חלק יב סימן פח).

[הרבנים המשיבים:] הרה"ג שלמה חיים אלימלך, הרה"ג עובדיה בן שלום, הרה"ג יעקב דניאל הנסב והרה"ג ינון שמש]

ו. צריך שיהיה עוסק בתורה מעוטף בטלית ותפילין.
ז. לכוין בתפילה הכונות שילמד בשער הכונות ובסידור הרש"ש.

ח. שישים תמיד לנגד עיניו שם בן ארבע אותיות הוי"ה ויזדעזע ממנו, כמ"ש שוית' ה' לנגדי תמיד.

ט. שיכוין בכל הברכות ובפרט בברכות הנהנין.

י. צריך שיהיה עמל בתורה פרד"ס, שנאמר 'או יחזיק במעוז'.

ואל יחשוב שגילו לו רזי תורה בהיותו ריק, כדכתיב 'יהיב חכמתא לחכימין', וצריך לזהר שלא יוציא בשפתיו בחכמה זו מה שלא שמע מאדם שראוי לסמוך עליו וכאזהרת רשב"י וחבריו. עכ"ד מהרח"ו זיע"א.

ואמנם מלבד תנאי העשה טוב הוסיף המהרח"ו זיע"א לבאר תנאים להשגת החכמה ואלו הן:

הראשון שימעט בדיבורו וישתוק כמה שיוכל כדי שלא להוציא שיחה בטלה כמו שאמרו חז"ל סייג לחכמה שתיקה. השני על כל דבר תורה שלא תבינהו תבכה עליו כל מה שתוכל. גם שלא להתעבב כי מדת העצבות מגונה עד מאוד ואין לך דבר המונע חכמה והשגה יותר מזה.

גם בענין השגת האדם אין לך דבר המועיל כמו הטהרה והטבילה שיהיה האדם טהור בכל עת ומורי זלה"ה עם היות שהיה לו חולי השבר שהקור מזיק לו עם כל זה לא היה מונע עצמו מלטבול בכל עת.

עשרה תנאי 'עשה טוב' שהלומד קבלה צריך לשאוף לעשותם תמיד

המהרח"ו זיע"א בהקדמתו כתב עשרה תנאי 'סור מרע' ועשרה תנאי 'עשה טוב' שיקבל האדם על עצמו כדי שילך לבטח בדרכו בלימוד הקבלה ולא ישלם השבוע יעסוק המדור בעשרה תנאי ה'עשה טוב' ואלו הן:

א. לקום בחצי הלילה ולעשות סדר התיקון חצות בשק ואפר ובכי גדול ולכוין בכל אשר יוציא בשפתיו, ואחר כך יעסוק בתורה כל זמן שיוכל להיות בלי שינה, ובלבד שחצי שעה קודם עלות השחר יתעורר לעסוק בתורה.

ב. לילך לבית הכנסת קודם עלות השחר קודם חיוב טלית ותפילין לזהר שיהיה מעשרה ראשונים.

ג. קודם שיכנס ישים בליבו מצות עשה 'ואהבת לרעך כמוך' ואחר כך יכנס.

ד. להשלים רמז צדי"ק בכל יום שהוא צ' אמנים ד' קדושים י' קדישים ק' ברכות.

ה. שלא להסיח דעתו מהתפילין בעת התפילה, וזולת בעת העמידה ועסק התורה.

ספרי שבועות עכשיו על המדף

חנות ספרי הישיבה 'סגולה'
רחוב שילה 4 ירושלים ☎ 02-644-33-00

ענותו של הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל

פעם פגע אחד מיהודי פוזנא בכבודו של אחד מדייני בית דינו של רבי עקיבא איגר, הצטער הדיין והתאונן על כך לפני רבי עקיבא איגר. ניסה הרב להרגיעו באומרו: וכי מה בכך אם העליבו אותך? מה אנו ומה כבודנו?! נענה אותו רב וטען: אמנם כן, אבל הביטו וראו מיהו האיש אשר פגע והעליב אותי, הרי עם הארץ וגס רוח הוא! השיב רבי עקיבא איגר: עתה מובן לי מאמר הכתוב: והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, כי העניו צריך להיות עניו אפילו כלפי הפחות שבפחותים.

וסיפר הסבא מנובהרדוק, על גודל מידת הענוה שהיה רבי עקיבא איגר עצמו מצוין בה: כשביקש רבי יצחק מרגליות, חותנו של רבי עקיבא איגר, לתהות על קנקנו של התלמיד חכם הצעיר, בטרם ייעדו לבתו, הגיע לעיר ברסלוי בלויית שני תלמידי חכמים כדי לעמוד על טיבו. ברם, במקום גדולתו שם ענוותנותו, וכאשר התחילו שני התלמידי חכמים ההם להשתעשע עם רעק"א בפלפולא דאורייתא, רואים הם כי רבי עקיבא איגר שותק ועושה עצמו כאילו לא ידע מאי קאמרי רבנו, ולא ענה אותם כלל. וכמעט שעלה בדעת הגביר רבי יצחק מרגליות לשוב לביתו, בלי לקשור קשר תנאים עם החתן המדובר. מששמע זאת דודו ורבו של רבי עקיבא איגר - רבי וולף איגר, מיהר לקרוא את הבחור לחדרו, ושאלו לפשר התנהגותו המוזרה, ומדוע אינו עונה להם בדברי תורה. השיב רבי עקיבא איגר בענוות חן: אילו הייתי רוצה לענות אותם, הייתי מוכרח להראות ולהוכיח בעליל האידך נשכחת מן האחד שקושייתו היא קושיית תוספות מפורשת, ואילו השני שכח דין מפורש, וכן הלאה. ולא רציתי לעמוד נגדם בניצחון בלימוד להגדיל כבודי ולהשפיל אותם, שכן הם תלמידי חכמים מפורסמים בעיר ליסא. וחשבתי בלבי, מוטב יהא השידוך בטל, ובלבד שלא אבייש אותם.

עוד סיפר, שכאשר ביקר רבי עקיבא איגר אצל חותנו, היה ההמון משתוקק לעמוד על טיבו ולהיווכח אודות מעלותיו הגדולות, אולם הוא - רוח אחרת היתה עמו. וכשדברו אליו לומדי העיר בשעשועי דאורייתא, עשה את עצמו כזר ומנוכר בעניינים המדוברים, עד שאותו רושם גדול

כעבור ימים אחדים חל שוב שינוי בהנהגתו של רבי עקיבא איגר, ושוב החל הוא מפלפל בכל תוקפו עם גאוני ולומדי ליסא, שהשתעשעו עמו באהבים וטיילו עמו ארוכות בעמקות וחרירות, או אז נתגלה פשר התנהגותו.

באותם הימים, שהה באותה העיר בחור נוסף שנועד לגדלות וגם הוא התארס זה עתה עם בת זוגתו, וחשש רבי עקיבא בגודל צדקתו, פן יועם זהרו של אותו חתן אם יראה הוא את כוחו בתורה. על כן, כל זמן ששהה אותו חתן בעיר, מייעט רבי עקיבא איגר את עצמו, ולא שוחח בדברי תורה עם חכמי העיר, ורק כעבור שבוע ימים, לאחר שנסע אותו חתן מן העיר, שב רבי עקיבא איגר לאיתנו, וגילה את כוחו בתורה.

ופעם אחרת, נזדמן רבי עקיבא איגר לשבות בעיר אחת עם הגאון בעל ה'חוות דעת' מליסא, השניים התפללו יחד בבית הכנסת, ובקריאת התורה נתכבד רעק"א לעלות 'שלישי' - עליה היותר מכובדת אצל בני אשכנז, ומיד השתנתה צורתו וכמעט התעלף. במקום קמה מהומה, ולא ידעו הנאספים את פשר הדבר, על מה ולמה חש ברע. רק בעל ה'חוות דעת' בדעתו הרחבה, ידע והבין מה זה ועל מה זה, הוא ירד לסוף דעתו של רבנו, שהתעלפותו היתה מחמת הפגיעה הנוראה בכבוד התורה, שקראו לו לעליית שלישי, ואילו על רבה של ליסא דילגו כביכול. הוא גם שיער בנפשו, ששום דבר לא ישיב את רוחו של רעק"א לאיתנה, אלא אם יפייסו את דעתו על הפגיעה בכבוד התורה שנעשתה.

מיד רץ הגאון בעל 'חות דעת' עצמו אל רבי עקיבא איגר, ולחש באזנו: יידע מה, שהסיבה שכיבדוהו בעלייה היא, משום שקהילתו 'פוזנא' גדולה היא מקהילתי 'ליסא', ובדין הוא שיטול חלק בראש, בגלל כבוד עירו. כשמוע רעק"א את דברי עמיתו, נתיישרה דעתו ושבא אליו רוחו, אז אזר כוח ועזו, ונגש לברך ברכת התורה.

עובדה זו, סיפרו התלמידים לפני מרן בעל חזון איש, ושאלוהו: האם נכון הדבר שהסיבה שרבי עקיבא איגר התעלף, היא משום שכיבדו אותו ולא את עמיתו הגאון מליסא? 'אינני מכיר את המעשה ההוא' - השיב החזון איש, 'אבל כפי ידיעת התורה של רבי עקיבא איגר, יתכן גם יתכן, והרי משנה מפורשת היא על הלומד לשמה (אבות פ"ו משנה א) ומלבשתו ענוה ויראה!...' (מוסר חכמים).

סגולה נפלאה לערב חג השבועות

מהגר"ח פלאג'י
זיע"א

"ערב חג השבועות
יפריש צא' פרוטות
וישלים עד שיעור ב'
פעמים ב"ן (104 ש)
ויתנם לתלמיד חכם עני
ועניו.

והוא תיקון לעוון אדם
הראשון ועוון העגל
ולפגם הברית, והוא
סגולה לחשוכי בנים
ומקרב הגאולה"
(ספר מעשה הצדקה
דף קט ע"ב).

כל
החזרם
סך 104 ש"ח
רבני ומקובלי הישיבה
יזכירו את שמו וב"ב
ביום חג השבועות
אחרי קריאת כל
התהילים

02-624-9000

עלון זה יוצא לאור ע"י ישיבת המקובלים "נהר שלום" תכב"ץ רח' שילה 6 ירושלים ניתן להשיג בטלפון: 02-6222560 | ניתן לקבל את העלון מידי שבוע לתיבת המייל: ע"י שליחת בקשה למייל: m6222560@gmail.com
לתרומות או למסירת שמות לכדיון נפש ע"י מקובלי ורבני הישיבה בטלפון: 02-624-9000

פדיון נפש

בכוונות הרש"ש ע"י מו"ר המקובל
רבי בניהו שמזאלי שליט"א

למסירת שמות 02-6222-560

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מנסים ובודקים אותו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' תקף באותה שעה, והייתה נימרת תועלתו ותרופתו לכל אדם והיו אומרים מה גדלו מעשיך ה'" (פרי עין חיים)